

1. Oktober

UKA 2020/187

Forslag til Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2020 om ændring af Inatsisartutlov om førtidspension.

(Afklaringsforløb, revalideringsforløb, midlertidigt tillæg grundet lokale forhold og præcisering af klageadgang til Førtidspensionsklagenævnet)

(Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet.)

Jeg vil hermed fremføre vores udtalelse til forslag til ændring af Inatsisartutlov om førtidspension.

Der er mennesker iblandt os, der er hindret i at udføre et stykke arbejde på grund af de er ramt af en sygdom. Der er ligeledes mennesker iblandt os, der ikke kan udføre et stykke fysisk krævende arbejde, og der er mennesker iblandt dem, der ikke sættes i en anstrengende position som forsørgere, og det er efter sigende meget hårdt.

Vi er interesseret i at gøre vores indflydelse gældende og være med til at debattere de ændringer på det fremlagte lovforslag om førtidspension, da det blandt andet omhandler mennesker, der er blevet sat i en yderst anstrengende situation, hvad levevilkår angår.

I de fleste steder i vores land, har hårdt fysisk arbejde været fremherskende før indførelsen af maskiner og andre hjælpemidler, der drives af forskellige energikilder og forholdene var helt modsat i forhold til i dag.

Jeg kan huske at der i min barndom alting blev udført ved fysisk arbejde. Konsekvenserne er synlige i dag, hvor mange mennesker er slidt fysisk og er blevet handikappede af de hårde korporlige arbejder.

Det medfører at de ikke kan få de nødvendige hjælp, hvor de til tider føler at de er helt uinteressante, hvor de bliver vurderet at de har arbejdsvægring, hvor de derimod har behov for vejledning til at komme videre. Da de selv er klar over at deres formåen til at udføre fysisk arbejde er meget begrænset.

Der bør indarbejdes mere bæredygtige arbejdsprocesser på den administrative sagsbehandling, så førtidspensionisterne får en hurtigere servicering og den hjælp, de virkelig er berettiget til.

Den egentlige målsætning med nærværende ændringsforslag er at kommunalbestyrelsen gives mulighed for at ansøgeren som ingen arbejdsevne har og ikke på sigt vil kunne udvikle arbejdsevnen, og kommunalbestyrelsen vil gives mulighed for at træffe afgørelse om, at førtidspensionen først vil kunne udbetales uden et forudgående revalideringsforløb, og denne ændring er vi direkte imod fra Partii Naleraq.

Borgere, der har søgt om førtidspension er gang på gang blevet glemt og er blevet sat til at vente i meget lang tid. Deres ventetid er til tider så lang at de mister virkelig meget af værdi, hvor de menneskeligt føler stort afsavn og afmagt.

Derfor er vi imod at kommunalbestyrelsen vil gives mulighed for at træffe afgørelse om at førtidspensionen til at kunne udbetales når kommunalbestyrelse har truffet beslutningen.

De borgere, der har søgt om førtidspension har efter sigende ventet virkelig længe, eller er blevet glemt i systemet. Det kan ikke accepteres de offentlige slendrian medfører at borgerne må vente i mange dage, med menneskelig armod til følge, hvor deadline for regningerne der skal betales overskrides, med drastiske konsekvenser til følge for personen. Det giver os anledning til at fremføre at vores argumentation om at udbetaling af førtidspensionen skal udregnes med ansøgningsdatoen som udgangspunkt. Det vil medføre at sagsbehandlingen udføres til tiden, hvis der sker en forglemmelse i systemet, vil det være kommunalbestyrelsens ansvar. Det kan jo ikke forsvares, at den egentlige slendrian i systemet gives videre til ansøgerne, og da sagsbehandlerne ikke kan hæftes for familiernes mange dages eller måneders ventetid.

Hustruer eller ægtemænd, der i mange år har tjent samfundet mens de var sunde, bliver ramt og får yderst anstrengende levevilkår, og de oplever endda at deres menneskelige selvværd bliver tabt.

Førtidspensionen bliver sat ud fra ægtefællens årlige indtægtsgrundlag. Det bør ændres, da det i allerhøjeste grad er devaluerende for et menneskes selvagtelse, især når vedkommende har arbejdet ihærdigt i mange år. Førtidspensionister, der ikke kan udføre noget arbejde gives almisser, hvor de må tigge sig frem til resten. Det gør at mennesker der er i sådanne situationer desværre udvikles til at blive underdanige med tabt selvværd.

Derfor mener vi at vi må se bort fra at benytte ægtefællens årlige indtægt som beregningsgrundlag for førtidspensionen, og det samtidig giver præcedens for samme øvelse for alderspensionen.

Nærværende forslag har til hensigt at afhjælpe situationen om, at ansøgere, der har mulighed for på sigt at udvikle arbejdsevnen, og på et tidspunkt gennemføre et afklaringsforløbet at påbegynde et revalideringsforløb, men der er naturlige hindringer for at kommunerne har begrænsede muligheder, da der ikke er virksomheder nok i bygder og yderdistrikter, til at sikre at en implementering af tiltagene i loven kan udføres, hvis der ikke foranstalles muligheder for tiltag til at de vil kunne rejse til de større byer for at gennemgå en revalideringsforløb.

I de senere år er lægekonsultationerne fra bygderne yderst vanskelige, og det giver os anledning til at spørge hvor borgerne i yderdistrikterne skal kunne konsultere en læge, hvor der endda ikke er

sundhedsfagligt personale til at servicere bygdebefolkningen, og hvor der end ikke er læger i nogen af byerne.

Der er ingen veje til transport af personer mellem byerne, og det giver os anledning til eftertænksomhed, når der er så meget mangel på personale i forvejen, at vi er ved at vedtage en lov, der ikke har hold i virkeligheden, især når vi tænker på bæredygtigheden i lovforslagets rammer.

Med disse ord henviser vi lovforslaget til videre foranstaltning i relevante udvalg.

Hans Enoksen, Partii Naleraq